

Informační bulletin Svazu marginálních oblastí (SMO)

Falešná ztrátovost mléka se vyplácí aneb, jak se zavádí nové desátky

Aniž došlo k nutnému snížení produkce mléka, aniž došlo k nezbytnému snížení stavů dojných krav, objevují se návrhy na to, aby mléku byly obětovány ostatní zemědělské obory a agrární funkcionáři se v dopisech chlubí, co všechno se jim ze státu a na úkor jiných zemědělců podařilo vyrazit. Vypadá to, že se podaří sektor mléka zachránit od potřebné restrukturalizace a chovatelé dojného skotu mohou téměř slavit, protože jim možná bude z kapes zemědělců z nejchudších oblastí ČR každoročně posílán novodobý „desátek“. A to i přesto, že mléko je dlouhodobě v zisku. Opět se ukazuje, že silnější, bohatší a nenasytnější má vždy pravdu.

SVAZ MARGINÁLNÍCH OBLASTÍ

Demagogie, s jakou se představitelé mlékařské lobby pustili do obhajování svých požadavků, nemá obdoby. Nejdříve si do své údajné ztráty 2 Kč/litr mléka nezapočítali dotace, které na svoji činnost dostávají a následně si na základě toho řekli o další dotace. S tímto přístupem vytvořili perpetuum mobile. Pořád budou prodávat 2 koruny i když se jim dotace zvýší, protože je proti ztrátě nezapočítávají. Nechce se věřit, že by Ministerstvo zemědělství ČR toto nedokázalo prohlédnout.

Zkreslování skutečnosti

Podobně je to s další těžko skrývanou rezervou ve výpočtu ekonomiky výroby mléka. Jedná se o tržbu za tele, kterou mlékaři evidentně opomíjejí při všech apelacích na nízkou tržní cenu mléka. Stalo se zvykem v našich končinách, že cena telete se započítává do tržeb pouze u některých

krav, a to u těch masných, kterým navíc chybí tržba za mléko. Nevíme přesně, proč se tak děje, ale asi proto, aby se opticky ziskovost dojných krav snížila a naopak ztrátovost pasených krav bez tržní produkce mléka nebyla tak velká, a to i za cenu zkreslení výsledků.

Uvedenými triky lze úspěšně vykázt ztrátu na jakékoli zemědělské činnosti a komoditě. Vždyť přece celkové dotace do agrárního sektoru několikanásobně převyšují zisk, takže slouží k sanaci jinak ztrátového podnikání. Ztráta ze zemědělské prvovýroby je tedy naprosto běžná. A pokud mlékařům až na výjimky vychází produkce mléka zisková i bez dotací, je jim potřeba pográtulovat, protože jsou světlou výjimkou v jinak ztrátovém zemědělském podnikání.

V tabulce a grafu jsme pro názornost přiřadili dotace SAPS+Top-Up ke krávě s průměrnou užitkovostí a následně tak zjistili výši dotace na litr mléka z těchto základních podpor. Z důvodu jednoduchosti jsme nezahrnovali do výpočtu celou řadu dalších inkasovaných podpor jako např. zelená nafta. Mléko je evidentně dlouhodobě ziskové. Tolik jednoduchá ekonomická data.

Za mléko lobují rentiéri

Ekonomické nesmysly ale nejsou jediným problémem v kauze mléko. Za zemědělce dnes na nejvyšších fórech bohužel rozhodují rentiéri, kteří už dávno své farmy prodali. Tito zástupci Agrární komory

Vážení přátelé,

s velkým pozitivním ohlasem se setkala naše stanovisko, ve kterém jsme se museli zastat masných krav, protože už nešlo přehlížet tu neférovou atmosféru vytvářenou kolem mléka a tvrdící, že mléko je na tom nejhůř. Za všechny ocituji jen jednu reakci: „Mnohokrát Vám děkuji za Váš dopis, se kterým nelze jinak než souhlasit. Už jsem si myslela, že snad tady ani masný dobytek nikdo nemá, anebo že jsou všichni spokojeni! Obyčejný selský rozum mi říká, že masná kráva mi dá tele jednou do roka. Samozřejmě se o ni musím starat jako o mléčnou, ovšem zcela bez tržeb za mléko...“. Tento dopis vypovídá o náladách chovatelů KBTPM, které naše ministerstvo bohužel zatím přehlíží, byť jich je dvaapůlkrát více než producentů mléka. Chovatele pak velmi zamrzí, když slyší pana ministra deklarovat, že jeho prioritou je jen mléko.

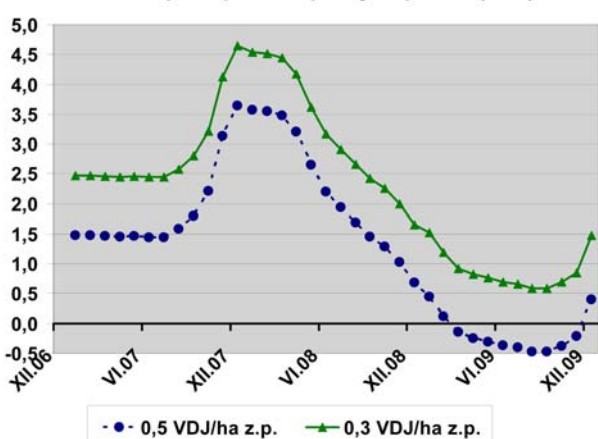
Vzhledem ke krátké či spíše účelové paměti některých agrárních organizací musíme připomenout, že Česká republika má schválenou agrární koncepci. Byla přijata na roky 2004-2013 koaliční vládou pod vedením ČSSD. Analyzovali jsme hlavní body a ukázkou přinášíme v bulletinu. Koncepcí zcela jasně konstatuje, že Česká republika má podprůměrný podíl travních porostů, což se samozřejmě nelíbí některým expertům agropotravinářské komory, kteří budou vždy zemědělce tlačít k nadprodukcí a nízkým cenám.

Dále si dovoluujeme přetisknout i jeden hořce úsměvný výstup agropotravinářské komory, ve kterém velmi detailně dokumentuje svoji krátkozrakost, když prosazením regulace obchodních řetězců poškodili v konečném důsledku zase české zemědělce. Nejen tato tisková zpráva ukazuje, kam se dostaneme, pokud ministerstvo opět vsadí na obecné know how těchto expertů.

Na úrovni celoevropské jste už asi zaregistrovali, že rok 2010 bude průlomovým z hlediska budoucnosti Společné zemědělské politiky a vývoje po roce 2013. Výsledky jednání pak zcela ovlivní směr zemědělské politiky v našem státě a potažmo i podobu zemědělství v oblastech, kde hospodaříme. Přestože jsme teprve na počátku roku, v EU i na domácí scéně již běží čilá diskuse – více na stránkách bulletinu. Zděšení mezi zemědělskou veřejností vyvolal návrh Novely zákona o prodeji státní půdy z dílny poslance Skopala, který výrazně zvýhodňuje při nákupu půdy držitele restitučních nároků a spekulanty. A konečně bez zajímavosti není ani informace o přípravách a české verzi návrhu nových kritérií vymezení oblastí LFA.

Ing. Milan Boleslav,
předseda Svazu marginálních oblastí
tel.: 737 284 225

Zisk mléka po započtení přímých plateb (Kč/l)

pronášejí názory o tom, že je potřeba brát masným kravám a dávat na mrtvé dojně krávy. To je opravdu žalostná realita. Nelze se pak divit, že poslední hlasování na ministerstvu dopadlo 3:2 ve prospěch mrtvých dojných krav. Jaká je však legitimita uvedených 3 hlasů? Veškerá žádá – jedná se o tři namnožené hlasy Agrární komory. To znamená, že jde o hlas jeden. A proti tomuto jedinému hlasu stojí 2 hlasy nezávislých nevládních organizací (ASZ, SMO).

Ale zde je potřeba poznamenat, že nejsme jako oni. Nevznáváme pravidla majorizace. Jsme si velmi vědomi toho, že demokracie není vládou většiny, protože i ta může nastolit diktaturu proti menšině. Demokracie musí být doplněna ochranou menšin. V nacistickém Německu se režim těšil podpoře naprosté většiny, zvláště po porážce Francie, přesto nebylo možné hovořit o demokracii. Lze asi začít pochybovat o demokratických úmyslech ministerstva, které vypadá, že slyší jen na majorizující volání Agrární komory. Anebo je potřeba opravdu pokaždé připomínat, že chovatelů masných krav je dvaapůlkrát více než chovatelů krav dojných?

Peníze od zemědělců k nezemědělcům

Je zcela nepochopitelné, jak může zemědělec hlasovat pro sebrání peněz jiným zemědělcům. Ještě méně je však pro nás pochopitelné, že může trvat na tom, aby se peníze vzaly aktuálním chovatelům skotu a byly přesunuty těm, kteří už žádný dobytek nemají. Citujeme ze zápisu z jednání nevládních organizací u náměstka ministra Ing. Stanislava Kozáka dne 20. ledna 2010:

„Zástupce Zemědělského svazu zopakoval stanovisko, ve kterém požaduje rozdělení Top-Up pouze na VDJ. Tzn. požaduje zrušení couplované platby na KBTPM a zachování platby na základě historických VDJ

i s vědomím, že budou vypláceny subjektům, kteří již skot nechovají.“

Pozice rentiérů v českém „zemědělství“ je opravdu silná. SMO přesto bude dál hájit zemědělský přístup a podpory jen těm, kdo reálně hospodaří a něco pozitivního pro českou krajinu dělají.

Peníze na cestě

Zkusme zrekapitulovat položky, které se jen za poslední půlrok vyrojily ve prospěch mléka. Rozděluje je na ty již schvále-

Stav	Název podpory
schváleno	Welfare skotu (2009)
schváleno	Mléko do škol (2009)
schváleno	Dotace na mléčné automaty (2009)
schváleno	Mimořádná pomoc EU (2009)
schváleno	Program rozvoje venkova (2010)
návrh	Článek 68
návrh	Top-Up

né a na ty navrhované. Také SMO přispěl ke schválení jedné z položek – Welfare skotu. Bláhově jsme se domnívali, že chovatelé dojných krav tuto podporu ocení. Už samotné nastavení této podpory „jen aby se náhodou nemuselo pro ni nic dělat“ však dokonale ukázalo, jak si chovatelé dojných krav představují bezproblémový a neomezený tok peněz od státu. Prostě se to nějak ošvindluje... A že kauzu „mléko“ budou umět dokonale využít, jak na celostátní, tak i krajské úrovni, dokazuje uvedený výčet podpor.

Celkový objem by se pohyboval okolo 5 mld. Kč – to je zhruba desetiletý příjem všech chovatelů masného skotu. A je toho více, s čím bude potřeba se obrátit do Bruselu.

Bílá totalita

Pikantní jsou zejména doporučení a názory, že vlastně masné krávy nepotřebujeme, že by se na jejich místě mohly

pást dojně krávy. Toto jsme rozebrali více v našem stanovisku, které přetiskujeme na konci bulletinu. Jen zdůrazníme to, co nejvíce ukazuje na (ne)solidnost takovýchto doporučení – kde by se asi vzala kvóta? Zvláště, když jedním dechem tito experti Agrární komory a Zemědělského svazu volají po snížení kvót. Úspěšně se jim tak podařilo popřít základní matematickou poučku týkající se sčítání čísel? Nebo by snad bylo někomu direktivně nařízeno uzavření jeho chlévu v nížině? A i kdyby se zemědělcům v horších přírodních podmínkách podařilo nějakým kouzlem uvedené vyřešit, tak kdo by to mléko koupil?

Ustojí vedení MZe tlak?

Arogance a agresivita zástupců mlékařské lobby zatím slaví úspěchy celkem neomylně a veškeré návrhy jí dosud prošly. Přesto, že Svaz marginálních oblastí dlouhodobě žádá o koncepční podporu chovu skotu jako celku, zvažuje ministerstvo přelévání dalších prostředků od jedné chovatelů ke druhým. Přitom většina chovatelů masného skotu jsou původní chovatelé dojného skotu, kteří z důvodu nízké úrodnosti půdy museli v LFA oblastech ukončit produkci kukuřičné siláže a odejít od mléka k masu, i když se tím připravili o průběžné tržby za mléko.

Bohužel schopnost ubrzdit nenasytnost mlékařů při tržním poklesu ceny mléka se jeví zatím jako velmi malá. Navíc většina dojednaných podpor je víceletá a již při současných zvýšených cenách mléka bude deformovat trh a zhoršovat postavení ostatních chovatelů. Zvýšení podpor se opět projeví v neopodstatněném nárůstu

cen u služeb a investic do živočišné výroby, stejně jako tomu bylo v období, kdy se cena mléka pohybovala kolem 10 Kč/l.

Kdo seje vítr, sklízí bouři

Akteři virtuální mléčné krize si neuvědomili, že nelze zároveň požadovat od všech zemědělců, aby táhli za jeden provaz a přitom jim za zády dělali díry do rozpočtu. O tom, že vedení MZe odeslalo komisi své rozhodnutí přesunout z přímých plateb 800 mil. Kč ročně na dojený skot, jsme se dozvěděli až z dopisů od zástupců Agrární komory, kde se tito chlubí, co vše se jim od státu i na úkor jiných zemědělců podařilo vyrazit. Dává nám to tak plné právo vyjadřovat své připomínky k takovému rozhodnutí tam, kde jsou v současnosti projednávána.

Naštěstí se takováto kabinetní politika MZe v současné době lehce mění a už máme alespoň právo se k novým návrhům prostřednictvím pravidelných jednání na ko-

moditní sekci vyjadřovat ještě před jejich definitivním schválením.

Proč už jsme se museli ozvat

K výše uvedenému bychom rádi uvedli, že se k vyjadřování o ziskovosti hospodaření kolegů mlékařů uchylujeme pouze pod jejich enormním tlakem, který ohrožuje samu podstatu podnikání v horských a podhorských oblastech a s obavou dalšího opouštění nejhůře obdělávatelné zemědělské půdy. Vede nás k tomu právě snaha mlékařů vydělávat na úkor chovatelů masných krav. Máme k tomu dostatek údajů, protože i naši členové se zabývají chovem mléčného skotu, i když v poněkud jiné podobě vzhledem k horším přírodním podmínkám. Charakteristické je u nás vyšší využívání pastvy a tím i nižší užitkovost, ale i nižší náklady.

Pár čísel

Je zřejmé, že pokud jako zemědělci požadujeme plné dorovnání zemědělských podpor s cílem zajistit kvalitní a levné potraviny, měli bychom tyto podpory také kalkulovat do našich výrobků, a to i u tak „výjimečné“ komodity jako je mléko. A že to smysl má, dokazují jak obrovské hodnoty produkce, tak i vývozu. Z produkce cca 2700 mil. kg byla vyvezena loni třetina

	období	III.07	VI.07	IX.07	XII.07
	cena mléka dle ČSÚ	7,8	7,78	8,14	9,98
	náklady	8,25	8,25	8,25	8,25
při 0,5	dotace SAPS a Top-Up v Kč/l	1,91	1,91	1,91	1,91
VDJ/ha	zisk/ztráta v Kč/l*	1,46	1,44	1,8	3,64
při 0,3	dotace SAPS a Top-Up v Kč/l	2,91	2,91	2,91	2,91
VDJ/ha	zisk/ztráta v Kč/l*	2,46	2,44	2,8	4,64
	období	III.08	VI.08	IX.08	XII.08
	cena mléka dle ČSÚ	10	8,73	7,98	7,21
	náklady	8,25	8,25	8,25	8,25
při 0,5	dotace SAPS a Top-Up v Kč/l	1,72	1,72	1,72	1,72
VDJ/ha	zisk/ztráta v Kč/l*	3,47	2,2	1,45	0,68
při 0,3	dotace SAPS a Top-Up v Kč/l	2,69	2,69	2,69	2,69
VDJ/ha	zisk/ztráta v Kč/l*	4,44	3,17	2,42	1,65
	období	III.09	VI.09	IX.09	XII.09
	cena mléka dle ČSÚ	6,25	6,03	5,92	6,8
	náklady	8,25	8,25	8,25	8,25
při 0,5	dotace SAPS a Top-Up v Kč/l	1,85	1,85	1,85	1,85
VDJ/ha	zisk/ztráta v Kč/l*	-0,15	-0,37	-0,48	0,4
při 0,3	dotace SAPS a Top-Up v Kč/l	2,92	2,92	2,92	2,92
VDJ/ha	zisk/ztráta v Kč/l*	0,92	0,7	0,59	1,47

(842 mil. kg), což bylo mírně korigováno dovozem 272 mil. kg.

V kalkulaci počítáme s náklady udávanými samotnými mlékaři a ÚZEI ve výši 8,25 Kč/l, což je více než dost vzhledem k tomu, že úspěšnější firmy dosahují úrovně těsně nad 6 Kč/litr. Navíc jsme do kalkulace nezahrnuli příjmy z prodaného telete, které

dále navyšují ziskovost mléka. I přesto činí za období 2007-2009 průměrný zisk na mléku 2,32 Kč/l (při zatížení 0,3) resp. 1,31 Kč/l (při zatížení 0,5). A k uvedenému budou navíc do budoucna připočítány již schválené podpory a o dalších podpo-
rách se jedná.

Směřování agrární politiky

V roce 2010 budou předloženy jak návrhy reformy společné zemědělské politiky, tak návrh budoucího rozpočtu. Rozhodnutí přijatá v roce 2010 ovlivní zemědělství v EU i České republice na řadu let.

Dá se očekávat ostrá diskuse neboť nejde zdaleka jen o sumu peněz a výdaje na společnou zemědělskou politiku, ale čím dál více o postavení Evropy a stanovení evropských priorit v globalizovaném světě. Proto v následujícím rozpočtovém období EU (2014-2020) lze očekávat velké tlaky na změnu struktury rozpočtu EU, a to směrem k podpoře oblastí přinášejících nejvyšší přidanou hodnotu. A tou rozhodně není podpora nadprodukce a následně likvidace zemědělských přebytků. Předpokládá se, že půjde hlavně o tyto oblasti:

- Udržitelný růst a zaměstnanost
- Klimatické změny a energetika
- Globální Evropa

Pokud se toto podaří prosadit, výdaje do těchto priorit budou tlačit na snížení prostředků v oblasti zemědělství – takzvané Společné zemědělské politiky (SZP) a regionální politiky. Suma zbývajících finančních prostředků na pokrytí výdajů SZP se pak stane již tradičně předmětem sporu mezi konzervativním a liberálním názorem na další směřování zemědělství v EU.

A aby to nebylo tak jednoduché, nastane pravděpodobně i spor mezi starými a novými členskými zeměmi o to, zda pokračovat i dál po roce 2013 v jakémsi přechodném období, což by prodloužilo dvojkolejnost zemědělské politiky a přetrvání vyšších podpor pro farmáře ze starých zemí. Takové hlasy už se reálně ozývají.

Dalším hrozícím rizikem je to, že Evropa pod tlakem nedostatku financí přistoupí na návrat k nacionálnímu pojetí financování, což jednoduše znamená, že na co v EU pro farmáře nebudou ve společném rozpočtu peníze, budou se jednotlivé státy snažit sanovat ze svých zdrojů. Co by to představovalo pro zemědělce v ČR s jejím chatrným rozpočtem, je jasné.

Kdo je zvyklý vidět věci z nadhledu, ví, že Společná zemědělská politika čím dál víc opouští své původní cíle (podpora produkce), které v konečném důsledku přinesly obrovské finanční nároky na subvencování exportu zemědělských přebytků v osmdesátých a devadesátých letech minulého století.

V roce 1992 končila politika dotování cen a od roku 1994 farmáři v EU pobírali tzv. kompenzační přímé platby stále spojené ovšem s produkcí, čili na určitý výnos či množství zvířat atd. To ale znovu nastarovalo zvyšování této produkce. Teprve následná reforma SZP z roku 2003 zavádí odpojování podpor od produkce a výsledkem zdravotní kontroly SZP z roku 2008 je předpoklad, že v roce 2013 bude podíl podpor odpojených od produkce již 92 %. To je důležité proto, že takto postavená podpora nedeformuje trh, nevytváří pře-

bytky a umožňuje každému sedlákovu soustředít se na činnosti, které uzná za konkurenceschopné v oblasti, kde působí. Navíc tato forma pomoci nevádí Světové obchodní organizaci (WTO).

Stejně jako tomu bylo v ostatních oborech, ani evropské zemědělství se dříve nebo později nevyhne konkurenci nastupující levné zemědělské produkce z tzv. třetích zemí, zejména z regionů jako je Čína, Indie, ale i Brazílie nebo Ukrajina, které mají nesrovnatelně lepší klimatické nebo půdní podmínky a řada evropských regionů nebude moci z hlediska nákladů této produkci konkurovat. Pokud bude chtít Evropa a potažmo jednotlivé státy své zemědělství udržet, je nejvyšší čas se na tento vývoj připravit a tímto směrem zaměřit podpory. Zname-

ná to v produkčních oblastech zemědělství se důsledně orientovat na modernizaci a snižování nákladovosti produkce – a to je potřeba zdůraznit, protože dosud modernizace znamená často zvýšení nákladů produkce, tak je bohužel Program rozvoje venkova nastaven. V tomto ČR výrazně zaostává za EU 15. Dále bude potřeba vytvářet co nejvyšší přidanou hodnotu a konkurovat kvalitou výrobku, který bude prodejní i v rozvíjejících se třetích zemích. Nic nového pod sluncem – totéž se v podstatě děje i dnes, kdy němečtí zpracovatelé denně sváží mléko z českých regionů, aby ho ve formě kvalitnějších mléčných výrobků prodali zpět na českém trhu.

V oblastech s horšími přírodními podmínkami, které ale v České republice převažují, je situace jiná. Farmář tu těžko může produkovat za přijatelné náklady klasické komodity. Dostatek srážek zde aspoň vytváří prostor pro pastevně chované býložravce.

Tato činnost a krajina s vyšším podílem travních porostů se ideálně doplňují s produkcí tzv. „veřejného zboží“ pro společnost – to znamená veškerých neprodukčních přínosů spojených se zemědělskou činností v těchto oblastech. Nemá smysl na tomto místě znovu všechny rozebírat od ochrany životního prostředí přes ekologické a vodohospodářské funkce travních porostů až po rekreační zázemí obyvatel měst, ale za všechny je potřeba zdůraznit podstatný vliv zemědělské činnosti na hospodaření se strategickou surovinou – vodou.

V tomto ohledu se jeví Česká republika coby evropské rozvodí určitě evropsky velmi významnou, ne-li nejvýznamnější. V mnoha přírodně cenných oblastech u nás dokonce význam veřejných statků převyšuje význam tamní zemědělské pro-

dukce. S postupujícím civilizačním tlakem navíc poptávka po produkci „veřejného zboží“ dál poroste, ale i tato činnost má své náklady, které musí stát zaplatit.

Farmáři zde hospodařící vytvářejí ale ještě jeden důležitý profit pro celou zemědělskou veřejnost, za který si zaslouží zvláštní bonus – právě v těchto LFA regionech se nachází drtivá většina tzv. „stálých pastvin“. Zachování jejich výměry ve stavu z roku 2003 umožňuje ČR vyplácet přímé platby.

A jak toto vše souvisí se situací na naší zemědělské scéně?

V rámci probíhající diskuse o budoucí podobě evropského rozpočtu se rozvinuly dvě iniciativy. ODS již v lednu zahájila diskusi v rámci Víze 2020, která v podstatě preferuje liberální pojetí zemědělské koncepce a klade důraz ještě na větší sepětí zemědělství a venkova.

Další aktivitou vzniklou na úrovni ministerstva je „Skupina pro strategické otázky v zemědělství“, která se, jak už název napovídá, orientuje spíše na budoucnost výhradně zemědělského resortu s cílem „vyvést zemědělství z krize“. Do práce v této skupině se zapojil i náš Svaz a výstupem tohoto orgánu zhruba v květnu 2010 by měl být materiál s názvem „Vize českého zemědělství po roce 2010“.

Naším cílem je v této skupině mimo jiné zajišťovat při tvorbě tohoto materiálu vyváženost přístupu MZe k multifunkčnímu zemědělství hlavně v méně příznivých oblastech.

Nejbližším zpracovávaným dokumentem je příspěvek MZe do meziresortního dokumentu „Východiska pozice ČR pro jednání o reformě rozpočtu EU“. Předseda Skupi-

ny Ing. Jiří Šír slíbil tento materiál předložit k veřejné diskusi a SMO ho již obdržel a připomínkoval.

Na evropské úrovni se v roce 2010 budou tvořit tyto základní dokumenty:

- Bílá kniha k revizi rozpočtu EU – léto 2010
- Sdělení EK k budoucí podobě SZP
- Strategie EU 2020
- Dokumenty Španělského předsednictví

Na první schůzce Skupiny, která byla v podstatě seznámením s cíli a postupy, jsme panu ministrovi prezentovali naše stanoviska vzhledem k očekávanému vývoji:

- ČR musí prosadit do vytvářených strategií vlastní konkurenceschopnost, tzn. zaměření na naše konkurenční výhody
- ČR je součástí evropského prostoru a vzhledem k tomu, že její zemědělská produkce tvoří jen cca 1% produkce EU, nelze předpokládat, že by názor ČR ve věci komodit byl relevantní. Ve věci komodit ČR proto bude pouze sledovat politiku a měla by zůstat u sledování prognóz a reálného vývoje
- aktivní by měla být Česká republika spíše u svých konkurenčních výhod – tzn. u mimoprodukčních funkcí a orientaci na produkci „veřejného zboží“ – a tam musí směřovat podpory.

Tato fakta je nutno respektovat a kroky směřovat tak, aby se farmáři přizpůsobovali nastaveným trendům, aniž by se zhoršila jejich důchodová situace. Přestože konkrétní jednání ve Skupině ještě nezačala, pevně doufáme, že květnovým výstupem bude reálný a použitelný materiál vycházející z faktů, který nebude konzervovat současnou situaci.

AK: snížit platby KBTPM a zvýšit povinné zatížení na 0,5 VDJ/ha

Diktát všem ostatním zemědělcům, jen aby chom sami nemuseli nic dělat, resp. měnit – zhruba tak lze interpretovat nejnovější usnesení agropotravinářské komory. Své vlastní špatné hospodaření a nepřizpůsobivost navrhuji kompenzovat dalším ztížením hospodaření na TTP a obráním chovu masných krav (KBTPM) o peníze.

Nejnovější usnesení představenstva Agrární komory konaného ve dnech 10. – 11. prosince 2009 ve Skalce u Kyjova požaduje následující (citujeme):

„2) Představenstvo AK ČR prodiskutovalo interní materiál ... většinově schválilo návrh ... sazby by pak dosáhly na VDJ u dojníc cca 1.481 Kč, u ovcí a koz 1.180 Kč a u KBTPM 2.527 Kč.“

„3) Představenstvo zároveň požaduje jednat s MZe o zvýšení zatížení VDJ na ha ze současných 0,2 VDJ, přes přechodných 0,3 VDJ na konečných 0,5 VDJ během jednoho roku s cílem podpořit intenzivní formu hospodaření, udržení pracovních míst na venkově a omezení spekulací s podporami na TTP.“

Dle názoru SMO se lze částečně ztotožnit s voláním po navýšení minimální intenzity, která dnes činí 0,2 a při využití zákonné tolerance 20% dokonce jen 0,16 VDJ/ha. Dle názoru SMO by minimální požadovaná intenzita měla činit dle oblasti 0,3 až 0,4 VDJ/ha. Jak ale někdo umí do roka vymámit ze všech krav a jalovic tolik telat, aby intenzita vzrostla na dvouapůlnásobek (z 0,2 na 0,5 VDJ/ha), to už je pravděpodobně know how „odborníků“ z předsta-

venstva AK ČR. Nelze se ubránit dojmům, že spíše než snaha o racionální řešení se za uvedeným návrhem opět skrývá snaha o to udělat někomu zle, anebo mu výhodně prodat svůj dobytek, o který se už nechci starat.

Ďábelský plán

Rozum ale opět zůstává stát nad kombinací dvou požadavků: jednak přesunout prostředky od pasoucího se masného skotu k dojnému skotu a jednak zvýšit povinné minimální zatížení a tím stavby skotu. Díky mléčným kvótám má ČR zakázáno zvyšovat počty dojného skotu a mohou tak růst pouze počty masného skotu, což se právě z těchto důvodů každoročně děje. Požaduje-li Agrární komora po MZe, aby rostl počet masného skotu, musí také požadovat, aby za novými kusy šly i dotační prostředky. Nelogicky však navrhuje, aby prostředky naopak ubývaly a od masných krav byly přesunovány k dojným. Je zřejmé, že koncepčnost nebude silnou stránkou této organizace, která je zmítána partikulárními zájmy jednotlivých členů představenstva a stanoviska se mění podle toho, kdo se zrovna na jednání dostaví. Anebo jejich plán bude vskutku ďábelský.

Pozice SMO

SMO je za vazbu dobytka na půdu a obráceně. Jedině tak je možné v přírodních podmínkách dlouhodobě udržitelně provozovat zemědělskou výrobu. SMO je dokonce za zvýšení povinného minimálního zatížení. Navrhujeme však spíše mírnější růst zatížení, ale přes veškerou půdu (a na veškeré podpory), protože dobytek je živěn nejen z travních porostů, ale i z orné půdy. Zároveň z hlediska správné zemědělské praxe je chlévská mrva pro zúrodnování orné půdy přímo ideálním prostředkem.

Skutečné problémy ČR

Jako nejziskovější model se bohužel v současné době ukazuje varianta bez žádosti o AEO a LFA tzv. „kovozezemědělec“, kdy k nejvyššímu zisku, na jednotku plochy postačí traktor a talířový pluh neboli disky, pro udržování černého úhoru na orné půdě. Celý problém zvýrazňuje fakt, že korunové sazby AEO a LFA v letech klesají a sazby SAPS + Top-Up dohromady každoročně rostou.

Také proto se v podmínkách ČR tyto farmáře vyskytují především ve skupině, která se nehlásí do tzv. agroenvironmentálních opatření. Protože právě AEO spolu s LFA podporami totiž obsahují podmínky chovat pasoucí se zvířata, což by nutně zvedlo z pohovky každého „sofa farmáře“.

Možné racionální řešení

V delším období je pak nutné si uvědomit, že v rámci GAEC vyžaduje EK po členských státech, aby zajistily minimální obhospodářování zemědělské půdy, zabránily jejímu opouštění a dodržely minimální podíl stálých pastvin. Zároveň však EK zakazuje provázet přímé platby alespoň s minimální intenzitou chovu. Jedinou povolenou možností se tak stává možnost provázet platbu SAPS se splněním podílu stálých pastvin, což by logicky vedlo i k podpoře chovu skotu.

Další byrokracie se valí na chovatele skotu

Stát opět ukázal, jak lze chovatelům zkomplikovat práci. Nově chce vyžadovat od chovatelů známkování porodů. A to bez jakéhokoliv vysvětlení nezbytnosti takovéto statistiky. Baví někoho známkování krasobruslařů, nebo je to jen pro tu excelovskou tabulku, kterou si pak bude moci někdo sestavit?

Dne 7. 1. 2010 bylo na webu polostátní Českomoravské společnosti chovatelů (www.cmsch.cz) uveřejněno „Upozornění pro chovatele turů“ následujícího znění: „Při kódu události 21 a 22 je nutné zapisovat i průběh porodu kódem 1, 2, 3, popřípadě 9 (nezjištěno). V opačném případě bude od 1. 3. 2010 generována chyba 25 a 26.“ Dále nic, žádné vysvětlení, žádný důvod, žádné proč.

Tato na první pohled maličkost v sobě při podrobnějším zkoumání skrývá ale nemalý úskalí. Počínaje nucenou modernizací soft-

waru, který chovatel používá a která může obnášet i desítky tisíc Kč, a konče otázkami KDO, případně K ČEMU bude uvedená data využívat? Bez vysvětlení PROČ si můžeme myslet cokoli. Dočkáme se v budoucnu statistik typu „Ten telí obtížněji než onen a potřebuje tedy větší dotace“? Nebo spíše „Ten se určitě špatně stará o telata“. Už jen toto je důvod pro naprosto formální vyplňování „devítek“ (nemluvíme prosím o falšování), protože si asi nelze reálně představit, že by průběh porodu ve tři hodiny ráno na pastvině nějaký úředník kontroloval.

Na co ale jsou zákony a nařízení, která nelze normálně dodržovat ani kontrolovat? Pouze na jednu věc – ukazují, jak stát pohrdá právem a snižují povědomí o právním státu u samotných chovatelů. Anebo si chce někdo nesmyslně vydělat na dalším softwaru pro farmáře, protože stát udělal Stájový registr na Portálu farmáře nepoužitelným tím, že trvá na jeho výlučném používání a přitom tento registr nemá všechny potřebné funkce (např. seznam působnosti býka). A nabízí se poslední otázka – zptal se někdo na tuto věc chovatelů předem?

Zemědělská koncepce na období 2004-2013

Vzhledem ke krátké či spíše účelové paměti některých agrárních organizací jsme analyzovali hlavní body existující koncepce přijaté koaliční vládou pod vedením ČSSD. Koncepce zcela jasně konstatuje, že Česká republika má podprůměrný podíl travních porostů, ať už se to někomu líbí nebo ne. Níže uvádíme hlavní body koncepce.

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 9. června 2004 č. 584 o Koncepci agrární politiky České republiky pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004 až 2013

V l á d a s c h v a l u j e Koncepci agrární politiky České republiky pro období po vstupu do Evropské unie na léta 2004 až 2013, obsaženou v části III materiálu č. j. 766/04 s tím, že finanční ukazatele uvedené v této koncepci jsou pouze orientační.

Předseda vlády

PhDr. Vladimír Š p i d l a, v. r.

(3) Strategie EU v dané oblasti je založena na tzv. Evropském modelu zemědělství, který spočívá na čtyřech pilířích:

- (i) celoplošně provozované multifunkční zemědělství, konkurenceschopné v produkci soukromého zboží a zároveň šetrné k životnímu prostředí;
- (ii) zemědělství založené na malém a středním podnikání rodinného typu;
- (iii) provázání rozvoje zemědělství s rozvojem venkova;
- (iv) produkce kvalitních potravin při respektování stále přísnějších standardů jejich bezpečnosti a způsobů jejich výroby.

1.3 Specifická situace, problémy a výzvy zemědělství ČR

Kromě nich se zemědělství ČR vyznačuje specifickými problémy, které jsou spojeny zejména s jeho vztahem k vodní složce životního prostředí a k půdě, s ekonomickou situací zemědělských a zpracovatelských podniků a s rozvojem agrárního trhu.

1.3.1 Situace, problémy a výzvy ve vztahu zemědělství k vodní složce životního prostředí, půdě, biodiverzitě a krajině

(2) ČR je rozvodím střední Evropy, ve kterém pramení a ze kterého vytékají přes hranice země vodní toky do tří moří (Severní moře, Baltické moře, Černé moře). Péče o retenční schopnost zemědělské krajiny ČR a o čistotu vodních toků ČR výrazně ovlivňuje průtok a kvalitu vody ve více zemích Evropy, včetně stávajících a nově vstupujících zemí EU.

(3) Kolem 60 % zemědělské půdy se nachází v horských a podhorských oblastech nebo je horší kvality. Podíl trvalých travních porostů (TTP) na zemědělské půdě je přitom s ohledem na přírodní a klimatické podmínky neúměrně nízký (22,7 % v porovnání s 35 – 50 % v zemích EU s přibližně stejnými přírodními a klimatickými podmínkami). Způsob zemědělského využití půdy a krajiny významně ovlivňuje kvalitu vodní složky životního prostředí a průtok vody v krajině.

(4) Zemědělství ČR se svou orientací na industriální, intenzivní výrobu se stalo jedním z významných plošných i bodových znečišťovatelů půdy a podzemní i povrchové vody. Zatímco vliv na plošné znečišťování se po roce 1989 v zemědělství ČR zmírnil, problém bodového znečištění zůstává nedořešen. Získávání pitné vody je tak spojeno se zvýšenými náklady na její zajištění pro spotřebitele v požadované kvalitě. Podle tzv. nitrátové směrnice EU je proto 42 % zemědělské půdy a 36 % celkové výměry ČR zařazeno do tzv. zranitelných oblastí dusíkem (ZOD) se zvýšenými nároky na zemědělské hospodaření ve vztahu k vodní složce životního prostředí.

(6) Dědictvím minulého režimu jsou extrémně velké zemědělské pozemky - hony, zbavené přirozených překážek industriálnímu zemědělství, tj. remízků, mokřadů, malých vodních ploch, mezí, polních cest s alejemi stromů apod. Podíl orné půdy na z.p. (71,8 %) je mimořádně velký. Velkovýrobní mechanizace nadále přispívá k výraznému zhutňování půdního podloží a snižování retenční schopnosti půdy. Meliorační odvodňovací zařízení na 1 087 tis. ha z.p., v současnosti dosti zanedbaná, neplní svou původní funkci a působí na vodní režim v krajině spíše kontraproduktivně. Riziku vodní a větrné eroze a ztráty humusu v půdě je vystaven značný podíl zemědělské půdy (42 % vodní erozi, 7,5 % větrné erozi). K tomu přispívá i mimořádně velký podíl orné půdy (71,8 %) na zemědělském půdním fondu ČR.

(7) Uvedený a stále převládající způsob využití zemědělské půdy spolu s úsilím o regulaci a napřimování drobných vodních toků a zanedbáváním malých vodních

plach (odbahňování rybníků apod.) vede ke značnému snížení retenční schopnosti krajiny, které se m.j. významně promítlo do následků povodní v letech 1997, 1998, 2000 i 2002. Odhaduje se, že zvýšením retenční schopnosti krajiny prostřednictvím zemědělství a lesnictví je možno snížit následky povodní až o zhruba 20 % i více.

(8) V minulém režimu prosazované zcelování pozemků, rozorávání mezí a polních cest, napřimování drobných vodních toků a nadměrné používání průmyslových hnojiv a přípravků na ochranu rostlin (často nahrazující nedostatečnou základní agrotechniku) přispělo nejen ke zhoršování kvality půdy, ale i ke zmenšování početnosti populací a snižování druhové diverzity fauny a flóry. Náhlé změny v početnosti, ukazující na snížení samoregulačních schopností populační dynamiky, jsou důsledkem zásadních změn přírodních stanovišť. V některých oblastech je opouštění tradičních způsobů hospodaření příčinou ztráty cenných přírodních stanovišť a odtud i např. ztráty druhově bohatých luk. Vznikem neřízených úhorů, omezením lučního hospodářství a rozšiřováním ruderalizovaných ploch naopak dochází k rozvoji plevelných společenstev a k šíření plevelů, invazních a expanzivních rostlin a jiných nežádoucích rostlinných druhů.

1.3.2 Situace, problémy a výzvy v oblasti produkce a ekonomiky agrárního sektoru a agrárního trhu

(1) Současný zemědělský výrobní potenciál ČR zhruba dvojnásobně převyšuje domácí poptávku. I přes více než 30 % pokles zemědělské produkce proti předreformnímu období se tak na domácím trhu vytváří trvalá tendence k převisu nabídky nad poptávkou, která má dopady do cenových relací na agrárním trhu, resp. zvyšuje požadavky na státní rozpočet. Zemědělství však má značný potenciál k produkci surovin pro nepotravinářské využití, zejména jako obnovitelných zdrojů energie. ČR má závazek vůči EU zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie a tepla na celkové domácí spotřebě ze současných 3,6 % na 8 % v roce 2010.

PK: Někteří obchodníci kvůli novému zákonu vyškrtli dodavatele

Některé obchodní řetězce podle informací Potravinářské komory vyškrtly ze svých seznamů dodavatele, kteří odmítli podepsat prohlášení, kvůli němuž by se na jejich vzájemné obchodní smlouvy nevztahoval nový zákon o významné tržní síle. ČTK to sdělila mluvčí komory Dana Večeřová. Uvedený zákon má od 1. února regulovat vztahy mezi odběrateli a dodavateli

zemědělských produktů a potravin. Zatímco potravinářské firmy i většina zemědělské veřejnosti normu uvítala, obchodní řetězce a analytici zákon kritizují.

Některé řetězce se podle informací Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) již v závěru loňského roku snažily přimět své dodavatele k prohlášení, kvůli kterému

by se na ně nový zákon nevztahoval. Úřad ale upozornil, že žádné takové prohlášení řetězce nezabavuje povinnosti dodržovat zákon regulující jejich činnost.

Podle Večeřové obchodníci přesto se zasíláním dopisů dodavatelům nepřestali. Například síť velkoobchodů Makro bez ohledu na stanovisko ÚOHS prý 15. ledna znovu

zaslala svým odběratelům k podpisu prohlášení, že nejsou na řetězci jako odběrateli závislí. Podle Večeřové navíc Makro po svých dodavatelích požadovalo citlivé údaje o jejich finančních výsledcích. Jiný řetězec, jehož jméno Večeřová odmítla sdělit, s potravináři, kteří obdobné prohlášení odmítli podepsat, následně zcela nebo částečně ukončil obchodní kontrakty.

„Výsledkem této ‚dopisové akce‘, která začala v listopadu minulého roku, byl fakt, že se nebývale rozšířily praktiky, v nichž někteří odběratelé buď ukončili spolupráci s některými dodavateli, anebo určitému okruhu dodavatelů vylistovali takový okruh produktů, který by pro ně mohl mít likvidační následky,“ uvedla Večeřová.

Potravinářská komora se podle Večeřové kvůli těmto praktikám obchodních řetězců obrátila na antimonopolní úřad s žádostí, aby vydal stanovisko a případně na postup

obchodníků reagoval. „Ohledně uvedeného zákona (o významné tržní síle) probíhají zatím pouze konzultace,“ sdělil ČTK mluvčí ÚOHS Kristián Chalupa.

Podle kritiků může prý zákon zdrazit potraviny na pultech obchodů a také snížit ochotu obchodníků odebírat zboží od tuzemských firem. Naopak obhájci jeho přijetí loni na podzim kvitovali jako vytoužený bič na nadnárodní řetězce, které se vůči dodavatelům chovají neeticky.

Obchodníci nyní kvůli tomuto zákonu připravují stížnost k Ústavnímu soudu a na údajné nedostatky legislativní normy chtějí upozornit také Evropskou komisi. Prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Zdeněk Juračka stížnosti zdůvodnil tím, že zákon má diskriminační charakter a zavádí vůči obchodníkům nezvyklé praktiky. „Zákon by vedl k silnému omezování svobody podnikání, a to hned v několika pa-

ragrafech. V některých paragrafech jsou zase archaická znění, která lze těžko použít v dnešních obchodních vztazích,“ upozornil již dříve Juračka, podle kterého bude od února velký problém uzavřít novou obchodní smlouvu. „Zákon je skutečně legislativním paskvilem a ostudou české legislativy,“ podotkl Juračka.

Obchodním řetězcům hrozí dle zákona za zneužití tržní síly pokuta až deset milionů korun nebo trest v hodnotě deseti procent z obrátu. Zákon ukládá hlavně obchodním řetězcům, aby poskytovaly dodavatelům své všeobecné obchodní podmínky, které musí obsahovat cenové podmínky i údaje o snižování cen. Zákon pevně stanovuje, že za zboží musí být zaplacen nejpozději do 30 dnů od dodání. Řetězce také nebudou smět prodávat zboží za nižší cenu, než za jakou ho nakoupily, což se nemá vztahovat na rychle se kazící či sezonní výrobky.

Farmáři i výrobci potravin v minulosti kritizovali zejména cenový nátlak řetězců, kdy jsou prý nuceni dodávat zboží na hranici výrobních nákladů, či vybírání poplatků. Dodavatelé platí třeba za to, že vůbec mohou řetězci dodávat, za umístění zboží na lukrativní místo v obchodě či na reklamních letáčcích obchodníků.

Zákon o významné tržní síle a jejím zneužití předloni předložila skupina poslanců ČSSD a normu podpořila potravinářská komora. Nejprve zákon sněmovně vrátil Senát. Připojil k němu pozměňovací návrh, aby se kontrola týkala jen prodeje zemědělských a potravinářských produktů. Sněmovna na to přistoupila. Zákon ale poté vetoval prezident Václav Klaus. Podle něj nevhodně reguluje vztahy mezi dodavateli a odběrateli na maloobchodním trhu a vyžaduje řadu legislativních dodatků. Prezidentovo veto poslanci loni v listopadu přehlasovali.

Zdroj: ČTK, 29. 01. 2010

Jednostranné argumenty ve prospěch mléka

Ve čtvrtém čísle týdeníku Zemědělec byl zveřejněn článek předsedy územní organizace ZS ČR Třebíč Ing. Haláska: „Peníze pro veškerý skot“.

Ve čtvrtém čísle týdeníku Zemědělec byl zveřejněn článek předsedy územní organizace ZS ČR Třebíč Ing. Haláska: „Peníze pro veškerý skot“.

Autor vyzývá ke změně současného nastavení Top-Up a velmi tvrdě obhajuje snahy podpořit cenu mléka všemi možnými způsoby i za cenu újmy pro ostatní farmáře. Zvláště důrazně zde kritizuje celý sektor chovu masného skotu jako něco, k čemu v ČR nemělo vůbec dojít.

Nemá smysl rozebírat jednotlivá tvrzení Ing. Haláska, která jsou buď vytržena z kontextu nebo zcela postrádají logiku a jsou použita samozřejmě v souvislosti se současným lobbiováním za změnu ve struktuře Top-Up. Přesto je potřeba

uvést několik obecnějších skutečností.

Je opravdu pikantní, že autor ve svém článku označuje Svaz marginálních oblastí, jako „velmi malou skupinu chovatelů“. Ing. Halásek pravděpodobně neví, že SMO zastupuje více než 900 farem ze všech krajů ČR včetně kolektivních členů a že mezi kolektivní členy patří i Český svaz chovatelů masného skotu reprezentující vlastně celý sektor chovu masného dobytka. A stejně tak si autor asi nezjistil, kolik je dnes v republice vlastně chovatelů masného a mléčného skotu. Zatímco producentů mléka je jen 2500, tak masné krávy chová 5500 farmářů.

Neuvěřitelně zní také další „úvaha“, že by republika vlastně žádný masný skot

nepotřebovala a že jsme mohli v pohodě vystačit s naším kombinovaným červenostrakatým plemenem. To už autor článku zapomněl, co se tu dělo v 90. letech?

- Kdy to byl ekonomický tlak, který právě přiměl chovatele ke specializaci na mléčnou či masnou užitkovost.
- Kdy hlavně v pohraničních a chudších regionech zkrachovaly totálně mléčné chovy.
- Kdy mlékárny houfně kolabovaly a farmářům tam zůstaly pohledávky za stovky milionů.
- Kdy hlavně v těchto oblastech docházelo k opouštění zemědělské půdy a divokému zarůstání pozemků.
- Kdy se v těchto neúrodných regionech přestalo vyplácet pěstování klasických

„intenzivních komodit“ a bylo potřeba řešit, co s touto půdou?

Za této situace zde měli tito farmáři dál pokračovat s červenostrakatým skotem a produkcí mléka? Jen fakt, že Vysočina patřila mezi kraje, kde dopady transformace 90. let nebyly tak drastické, částečně vysvětluje některá autorova tvrzení.

Naopak – právě podpora a rozvoj pasoucího se skotu bez tržní produkce mléka zachránila tehdy zemědělství hlavně v pohraničních oblastech. A nejen to – zatrávňování části ploch pomohlo snížit nadprodukcí obilovin a přechod na masný skot zase přebytky mléka na trhu. Alespoň do doby než zvyšující se výnosy a rostoucí dojivost situaci zase vrátily zpět.

Svým způsobem se nyní situace opakuje, i když v daleko jemnější podobě. Přebytky mléka se opět začínají stávat neúnosnými a škodí jak samotným producentům mléka, tak i všem ostatním farmářům, kteří na ně musí doplácet. Dostatečná podpora na KBPTM i teď může dát novou šanci farmám, které končí s mlékem, přejít na chov masných plemen a zajistit, že dané území nezůstane bez dobytka.

Autor také neuvádí, co bychom asi dnes s mlékem dělali a kde by asi byla cena, pokud by se na horách místo masného skotu dnes pásly dojné krávy. Nehledě na malou přidělenou kvótu, kterou Česká republika má a kterou by většina současných mlékařů ještě nejrady snížila, aby jim nikdo jiný nemohl konkurovat. Myslím, že tento fakt nejvíce vypovídá o „čistotě“ záměru mléčné lobby.

Pokud jde o poznámku, že v alpských ze-

mích se na kopcích pasou dojné krávy, existuje jednoduchá odpověď – pasou se tam i masné krávy – např. v Rakousku relativně více než u nás: 270 tisíc masných krav na 530 tisíc dojnic. Stejně tak ve většině zemí Evropy poměr mezi masným a mléčným skotem je mnohem vyšší než u nás. Česká republika má prostě stále příliš dojných krav a proto neví co s nadbytečným mlékem. Tyto dojné krávy je potřeba převést do masných chovů, jen tak budou moci být zachovány potřebné stavy skotu.

A pokud jde o podporu KBPTM v Top-Up, na kterou autor článku útočí, možnost podpořit masný dobytek rozhodně není výsledek nějakých lobbistických tlaků, ale tuto možnost EU poskytla proto, že je čistým dovozcem hovězího a tudíž má zájem podpořit chovatele masných plemen. U mléčné produkce se Evropa naopak neustále potýká s umístěním vysokých přebytků.

Ze stejného důvodu (nedotování přebytkové produkce) bylo přistoupeno u Top-Up k odpojení podpor od produkce kromě komodit zasluhujících naopak rozvoj – jsou to právě ovce, kozy a masný skot.

I aktuální čísla hovoří o tom, že zatímco obchodní bilance u mléka je stále přebytková, u hovězího masa tomu již dlouhodobě není a záporné saldo v této komoditě se neustále zvyšuje. Podpořit masný skot je tedy i v zájmu ČR. To, že se vyváží živý skot a čím dál více dováží maso, svědčí o neutěšené situaci v tuzemském výkrmu, o které se nemluví vůbec nebo jen okrajově.

Jediné, s čím by se dalo ve zmíněném článku souhlasit je fakt, že zavedením de-

couplingu v přímých platbách získali spíše farmáři bez dobytka na úkor těch, kteří dobytek dál chovají.

Svaz marginálních oblastí dlouhodobě tvrdí, že v podmínkách ČR a hlavně v méně úrodných oblastech hraje pasený skot i ostatní býložravci zásadní roli a to nejen ve vztahu k půdní úrodnosti a ekonomice farem, ale také k udržení dobrého environmentu a pozitivnímu přínosu v produkci tzv. „veřejného zboží“. Rozhodně se proto stavíme za to, aby chov pasených býložravců byl preferován na všech úrovních podpor a aby se stal prioritou při sestavování zemědělské kapitoly příspěvku k budoucího rozpočtu EU.

Fakt, že mléko je ziskové i v horším období, lze snadno doložit na číslech a dokazují to i expandující mléčné chovy úspěšných farem. Jenom si musíme přiznat, že i producenti mléka inkasují dotace a tyto je nutno do ekonomiky mléka počítat. V připojeném grafu provedl tyto propočty Svaz marginálních oblastí při dvou úrovních hustoty chovu skotu, a to při úrovni 0,3 a 0,5 velké dobytčí jednotky na hektar. Každoroční ztráta jedné masné krávy přitom dosahuje zhruba 20 tisíc Kč a jen díky dotacím se ekonomika chovu masných alespoň trochu přibližuje ekonomice produkce mléka. Náklady na držení zmíněné červenostrakaté krávy se přitom moc neliší, ať už je v masném či mléčném systému. Výnosem u obou krav je přitom tele, ke kterému dojná kráva přinese 30-40 tis. na tržbách. Ty u masné krávy chybí, což někteří zástupci dojného skotu odmítají vidět. Věřím, že uvedené dokáže rozlišit i české ministerstvo zemědělství a nebudou zde přijímána stále jen jednostranná opatření ve prospěch mléka a na úkor ostatních farmářů.

Svaz marginálních oblastí

Horní Police čp. 1, 471 06 Česká Lípa, tel/fax: 487 861 368
předseda Ing. Milan Boleslav

Internet: www.lfa.cz, email: lfa@lfa.cz